

LIDOVÁ FRONTA (1936–1938)

DOBOVÝ KONTEXT

Bolševická říjnová revoluce 1917: ve SFIO proud odmítající participaci na vládě, ale požadující revoluční přeměnu společnosti a politického zřízení, cílem republiky rad (sovětů).

1919 vznik Komunistické internacionály (Kominterny)

1920 oddělení komunistických stran: na sjezdu v Tours vznikla Francouzská komunistická strana (PCF), v roce 1921 na sjezdu v Karlíně Komunistická strana Československa

komunistické strany musely splnit 21 podmínek Kominterny

bolševismus větší ohlas až ve 30. letech (ekonomická krize, nebezpečí fašismu), SSSR vnímán jako ekonomická velmoc, kult plánování. Naopak dosah stalinistických čistek malý. Největší rozmach po druhé světové válce pod dojmem úspěchů Rudé armády. Zastavil se v roce 1956 (odhalení stalinistických zločinů Chruščovem na XX. sjezdu KSSS, intervence SSSR v Maďarsku)

Levicové vlády 1924–1926 a 1932–1934 kolem radikálů, předseda SFIO Léon Blum prohlašoval, že jádrem skutečně levicové vlády má být SFIO.

1929 Černý čtvrtek rozpoutal největší světovou hospodářskou krizi 20. století, 1933–1934 se tedy levicová vláda soustředí na ekonomické otázky a nereaguje na nástup Hitlera k moci r. 1933.

1934 aféra Stavisky: skandálu využila krajní pravice, 6. 2. velká demonstrace krajní pravice před parlamentem, 15 mrtvých, demise vlády.

1934–1936 Strach z fašistického převratu, aktivizace odborů (mohutné stávky), intelektuálů, feministických a antisemitských organizací, 1934 generální tajemník PCF Maurice Thorez poprvé hovoří o tzv. lidové frontě proti fašistickému nebezpečí.

1935 Stalin schválil politiku národní obrany ve Francii formou lidové fronty komunistických a nekomunistických stran, českoslovenští komunisté v duchu obrany republiky opustili protirežimní diskurz a hlasovali v prezidentské volbě pro Edvarda Beneše.

1936 ve volbách posílily SFIO a PCF, premiérem poprvé socialista: předseda SFIO židovského původu Léon Blum, ve vládě SFIO a radikálové, PCF bude vládu podporovat v parlamentu

POLITIKA LIDOVÉ FRONTY

levicová vláda poprvé provádí rozsáhlé sociální reformy, ne pouze dílčí. To bude znakem levice v dalších desetiletích

40hodinový pracovní týden, povinné kolektivní smlouvy, 2 týdny dovolené, snížení odchodu do důchodu, prodloužení povinné školní docházky, ve vládě poprvé ženy, ale volební právo žen stále blokoval senát, schváleno až r. 1945.

Jednota levice a vyvažování mezi snahou o získání moci ve státě, obranou republiky a rozšiřování sociálních a občanských práv se stanou paradigmatem pro další desetiletí:

tripartismus: vláda SFIO, křesťansko-demokratické MRP a PCF, která poprvé přímo ve vládě, v l. 1944–1947

60. a 70. léta 20. stol.: hledání cest ke spolupráci levicových stran, které všechny podpoří Françoise Mitterranda v prezidentské volbě v roce 1965 (zvolen však opět Charles de Gaulle), a k vytvoření společného volebního programu

1981 prezidentem F. Mitterrand a PCF opět do vlády

LIDOVÁ FRONTA A FAŠISTICKÉ NEBEZPEČÍ (1936–1938)

pacifismus i ideologicky zdůvodněn: revoluční je mír, ne válka, v zahraniční politice Francie v zajetí britského **appeasementu** a nedůvěry vůči SSSR

Mnichov (29.–30. 9. 1938) vnímán jako vítaný odklad války, na niž Francie ještě nepřipravená

Konec vlády lidové fronty, radikálové vytvořili vládu ve spolupráci s pravicí, **15. 3. 1939** Hitler v Praze, zánik Československa – šok, snaha o vládu národní obrany a hledání cesty k obnovení spojení se SSSR.

23. 8. 1939 Hitler předběhl Západ a uzavřel se SSSR pakt o neútočení (pakt Ribbentrop-Molotov)

květen 1940 po vpádu Německa do Francie všudypřítomný pocit marnosti boje – i SFIO pro vyjednávání o příměří. Část členů stran do odboje, PCF plně až po napadení SSSR Německem v červnu 1941